

Krąg biblijny - 39

w "**Szkole Słowa Bożego**" - gazetka dla
każdego! SP i LO im. św. Jana Pawła II
Siostr Prezentek w Rzeszowie

Niedziela Trójcy Świętej 26 V 2024

Historia Jezusa Chrystusa Mt 28,16-20

(16) Jedenastu zaś uczniów udało się do Galilei na górę, tam gdzie Jezus im polecił. (17) A gdy Go ujrzeli, oddali Mu pokłon. Niektórzy jednak wątpili. (18) Wtedy Jezus podszedł do nich i przemówił tymi słowami: Dana Mi jest wszelka władza w niebie i na ziemi. (19) Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody, udzielając im chrztu w imię **Ojca i Syna, i Ducha Świętego**. (20) Uczcie je zachowywać wszystko, co wam przykazałem. A oto Ja jestem z wami przez wszystkie dni, aż do skończenia świata.

Biblia Nawarska - Pismo Święte Nowego Testamentu

z komentarzem duchowym, Apostolicum, Ząbki 2020

Ewangelia według św. Mateusza

Mt 28,16-20 – Ukazanie się w Galilei i powszechny nakaz apostołski

Wszystkie ewangelie wspominają, że apostołom trudno było zaakceptować zmartwychwstanie Jezusa. Marek (por. Mk 16,9-20 z komentarzem) pisze o tym bardziej otwarcie od Mateusza, który wspomina o tym tylko zdawkowo (w.17).

„Nie jest rzeczą wielką uwierzyć, że Chrystus umarł. W to wierzą i poganie, i Żydzi [...]. Wszyscy wierzą w to, że umarł. Wiara chrześcijan to zmartwychwstanie Chrystusa, Za coś wielkiego uważamy to, iż On zmartwychwstał” (św. Augustyn).

„**Dana Mi jest wszelka władza ...**” (w.18).

Wszechmoc, wyłączny przymiot Boga, jest również atrybutem zmartwychwstałego Jezusa.

Słowa Pana przywołują fragment z Księgi Daniela, w którym jest zapowiedziane, że po władzach, które przemijają, nadejdzie Syn Człowieczy, któremu „**powierzono [...] panowanie, chwałę i władzę królewską, a służyły Mu wszystkie narody, ludy i języki. Panowanie Jego jest wiecznym panowaniem, które nie przeminie, a Jego królestwo nie ulegnie zagładzie**” (Dn 7,9-14).

„**Idźcie i nauczajcie wszystkie narody ...**” (w.19-20).

Celem pierwszego rozesłania Dwunastu (10,1-42) był dom Izraela (10,5-6), motywem zaś była bliskość królestwa niebieskiego (10,7).

Teraz Jedenastu zostaje posłanych na cały świat, a ich misja obejmuje udzielanie chrztu w imię trzech Osób Boskich (w.19) oraz nauczanie o nakazach Pana.

Zbawienie osiąga się przez przynależność do kościoła, która się wyraża w wypełnianiu przykazań.

„Naprawdę wielka jest nagroda dla strzegących przykazań. I nie tylko owo pierwsze i najważniejsze przykazanie [...], [lecz] także pozostałe Boże przykazania doskonałą takiego człowieka, kształcą, wychowują, oświecają, a wreszcie czynią prawym i szczęśliwym. Dlatego skoro rozumny jesteś, pamiętaj, że zostałeś stworzony na chwałę Bożą i dla zbawienia wiecznego. To właśnie jest twoim celem, to ośrodkiem twej duszy, to skarbem twego serca. Jeśli osiągniesz ten cel, będziesz szczęśliwy; jeśli oddalisz się od niego, będziesz nieszczęśliwy” (św. Robert Bellarmin).

„**A oto Ja jestem z wami ...**” (w.20).

W ST opisano, jak Bóg przebywa pośród swojego ludu (por. np. Wj 33,13-17) i jak obiecuje swoim wybranym, że będzie z nimi w ich przedsięwzięciach, dzięki czemu one się powiodą (Rdz 28,15; Wj 3,12; Joz 1,5; Jr 1,8 itd.).

To zdanie z Ewangelii wskazuje, że adresatem przesłania jest cały Kościół.

Dlatego w prowadzeniu ewangelizacji nie jesteśmy sami. Chrystus jest Emmanuelem, „**Bogiem z nami**” (1,23).

A ponieważ jest Bogiem, swoją mocą i skutecznością (w.18) trwa z nami aż do końca świata (w.20).

„Chociaż słowa Pisma <**Aby Bóg był wszystkim we wszystkich**> (1 Kor 15,28) odnoszą się nie tyle do teraźniejszego, co do wiecznego żywota, to jednak i teraz nie rozłącza się Pan nigdy z tą swoją świątynią, jaką stanowi Kościół (Kol 1,18).

Sam to nam przyrzekł mówiąc: „**Oto ja jestem z wami po wszystkie dni aż do skończenia świata**” (Mt 28,20) [...]. A więc to wszystko, co Syn Boży uczynił dla zbawienia świata i czego nauczał, znamy nie tylko ze zdarzeń minionych dziejów, ale i z wpływu wywieranego przezeń na czasy obecne” (**św. Leon Wielki**).

Św. Jan Paweł II – Komentarz do Ewangelii, wydawnictwo m, Kraków 2011

Komentarz homiletyczny do **Ewangelii wg św. Mateusza**

Mt 28, 6-20 – Dana Mi jest wszelka władza na niebie i na ziemi

Niech nas ogarnie łaska Twoja, Panie, według ufności pokładanej w Tobie!

Stajemy wobec niezgłębionej tajemnicy Boga samego. Wobec trynitarnej świętości Boga samego, którą objawił Chrystus ukrzyżowany i zmartwychwstały.

Ogarnia nas łaska Tego, **który ma wszelką władzę nie niebie i na ziemi** (por. Mt 28,18). Władza, która zbawia w mocy Ducha Świętego. Władza, która rodzi coraz to nowe pokolenia synów i córek Bożego przybrania.

A równocześnie wiemy, że każdy człowiek nosi ten skarb w naczyniu glinianym (por. 2 Kor 4,7).

O Chryste! Nadzieja, którą w Tobie pokładamy, jest większa od naszej słabości.

***

Oto Syn zostaje posłany przez Ojca, który „**tak (...) umiłował świat, że Syna swego Jednorodzonego dał, aby każdy, kto w Niego wierzy, nie zginął, ale miał życie wieczne**” (J 3,16).

I oto z kolei tenże Syn, dopełniwszy w tajemnicy paschalnej swego posłannictwa, posyła Apostołów. Mówi im:

✚ „Idźcie na cały świat i głosście ewangelię wszelkiemu stworzeniu!”
(Mk 16,15)

- ✚ **„Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody, udzielając im chrztu w imię Ojca i Syna , i Ducha Świętego” (Mt 28,19).**

Ostatnie słowa Jezusa Chrystusa przed powrotem do Ojca stanowią „**mandat misyjny**”. Ów mandat misyjny, który od czasów apostoelskich Kościół wypełniał przez wieki, pozostaje nadal w mocy.

- ✚ **„Wszystko co ma Ojciec, jest moje” (J 16,15), i**
- ✚ **„nikt (...) nie zna Syna, tylko Ojciec, ani Ojca nikt nie zna, tylko Syn i ten, komu Syn zechce, objawić” (Mt 11,27).**
- ✚ **„Gdy zaś przyjdzie On, Duch Prawdy, doprowadzi was do całej prawdy (...) On Mnie otoczy chwałą, ponieważ z mojego weźmie i wam objawi” (J 16,13-14).**

Duch Święty oznajmi to, co objawił Syn.

W dniu dzisiejszym Kościół w sposób szczególny przyjmuje objawienie Syna i świadectwo Ducha Prawdy, uwielbiając Boga Jedyne, który jest Trójcą: jest

Ojcem, Synem i Duchem Świętym.

- ✚ **Gloria Tibi Trinitas,/ aequalis, una Deitas/ et ante omnia saecula/ et nunc et in perpetuum.**

Kościół nosi tę niewypowiedzianą tajemnicę boga w sobie: Boga – Trójcy.

I każdy wierzący ją w sobie nosi, skoro Apostoł pyta: **„Czy nie wiecie, żeście świątynią Boga, i że Duch Boży mieszka w was?”** (1 Kor 3,16).

W tym Duchu, który jest Miłością i Darem, Bóg Trójjedyny udziela się swemu stworzeniu.

Mówi Chrystus:

- ✚ **„Kto Mnie miłuje, będzie chował moje przykazania, a Ojciec mój umiłuje go, i do niego przyjdziemy, i mieszkanie u niego uczynimy” (por. J 14,23).**
- ✚ **„Kto miłuje, trwa w Bogu, a Bóg w nim” (por. 1 J 4,16).**

„Dana Mi jest wszelka władza w niebie i na ziemi” (Mt 28,18).

Według zapisu Ewangelii Mateuszowej te właśnie słowa pieczętują mesjańską misję Chrystusa na ziemi. One też poprzedzają bezpośrednio Jego Wniebowstąpienie.

„Wszelka władza ...” . O władzy myślimy w kategoriach panowania, ładu społecznego, sprawiedliwości tego świata.

Jezus Chrystus wychodzi poza te kategorie. Władza, która jest Mu dana w niebie i na ziemi, władza Jemu właściwa – to moc dania siebie za życie świata: moc Odkupienia przez miłość.

Ta moc osiągnęła swój zenit w tajemnicy paschalnej. Ofiara Krzyża i Zmartwychwstanie są szczytem tej mocy.

Poprzez Eucharystię owa władza Chrystusa: moc dawania siebie za życie świata – staje się na co dzień udziałem Kościoła. Staje się samym sercem jego posłannictwa i jego służby.

Najmilsi, musicie stale mieć to przed oczyma, wy, którym jest dane przyjmować sakrament kapłaństwa w uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego.

Sakrament Kapłaństwa jest najściślej związany z Eucharystią. Chrystus dzieli się z wami w sposób zupełnie szczególny tą władzą, jaka dana jest tylko Jemu w niebie i na ziemi.

Wedle Łukasowego zapisu Dziejów Apostolskich, zanim odszedł do Ojca, wypowiedział Chrystus Zmartwychwstały te słowa do Apostołów:

„Gdy Duch Święty zstąpi na was, otrzymacie Jego moc i będziecie moimi świadkami” (1,8).

Niedzielnik B Adam Szustak OP,

wyd. W drodze – Poznań 2020

Trójca trzema słowami (Mt 28,16-20)

Dziś obchodzimy Uroczystość Świętej Trójcy i nie ma się co oszukiwać, że uda nam się zgłębić tę tajemnicę wiary w całości.

Nasze umysły i nasze serca są za małe, by to pomieścić. Dlatego nie mam też zamiaru tłumaczyć, na czym polega to misterium Trójcy, chciałbym jednak opowiedzieć o trzech słowach, które wynikają z poszczególnych czytań z dzisiejszej liturgii słowa, a według mnie opisują **trzy cechy Pana Boga**, trzy z mnóstwa innych Jego cech.

W Księdze Powtórzonego Prawa czytamy dziś fragment mowy Mojżesza zachwycającego się tym, jak wyjątkowego Boga ma naród wybrany.

Mojżesz, by opisać Jego naturę, używa bardzo ciekawego słowa.

Otóż, kiedy mówi o tym, jak zadziwiające jest, że Bóg wybrał sobie na szczególną własność naród żydowski, który był najmniejszym i najmarniejszym ze wszystkich ludów, posługuje się słowem „usiłował”.

Bóg usiłował znaleźć sobie naród, co nie oznacza, że było to dla Niego trudne zadanie, ale że ten naród wcale nie chciał być narodem wybranym przez Boga i cały czas wymykał się Mu, przeszkadzał Bogu na przykład przez chodzenie innymi drogami, niesłuchanie Bożych słów, a nawet przez bałwochwalstwo.

Myślę, że to wyrażenie „usiłował” pięknie opisuje Boga. Wydawać by się mogło, że Pan Bóg to wielka, niezależna siła, o której nie wiadomo, gdzie przebywa, więc nic nie jest w stanie jej poruszyć, dotknąć ani zmęczyć.

A Księga Powtórzonego Prawa pokazuje, że kiedy Bóg chce zdobyć jakiś naród, jakiegoś człowieka, to podejmuje ogromny wysiłek, usiłuje to zrobić, czyli męczy się, stara się, usilnie coś robi i choć czuje opór materii, to się nie poddaje.

Pierwszą cechą Boga Jedyne w Trójcy jest to ciągle staranie w zdobywaniu nas.

On jest kimś, kto bez ustanku usiłuje nas znaleźć. Nawet jeżeli tego nie odczuwamy na co dzień, nie widzimy jego działań, to On i tak wciąż usilnie nas szuka i próbuje znaleźć.

Koniecznym jest więc usłyszeć dziś prawdę, że Bóg nigdy nie rezygnuje, a jeśli potrzeba, to (podobnie jak czynił to narodowi wybranemu) zbiera nas nawet z krańców ziemi.

Często, gdy głoszę Słowo Boże na spotkaniach plenerowych, lubię modlić się za ludzi, którzy są gdzieś na obrzeżach tych wydarzeń lub może przechodzą gdzieś bokiem. Modlę się za nich głośno: „Bóg cię ściga. Tak, mówię do ciebie, który pijesz żywca pod parasolem, On Cię znajdzie”, bo wierzę, że Bóg nigdy się nie zmęczy w szukaniu tych ludzi i kiedyś na pewno ich znajdzie.

Bóg naprawdę jest naszym największym i najbardziej napastliwym fanem, który znajdzie nas wszędzie, bo Mu na nas zależy, bo nas niewiarygodnie kocha.

On nas tak uwielbia, że całą swoją boską naturą usiłuje nas znaleźć.

Drugą cechą Boga można dostrzec w Liście do Rzymian, w którym św. Paweł pisze o tym, że „**sam Duch wspiera swym świadectwem naszego ducha**”.

Aby nasze świadectwo było mocniejsze, Duch wspiera naszego ducha, nasze świadectwo swoim świadectwem, czyli, mówiąc krótko, Duch Boży przychodzi nam z pomocą w naszych zmaganiach.

W dalszej części tego samego listu św. Paweł dopełnia tę myśl i mówi: „**Podobnie także Duch przychodzi z pomocą naszej słabości. Gdy bowiem nie umiemy się modlić tak, jak trzeba, sam Duch przyczynia się za nami w błaganiach, których nie można wyrazić słowami**” (Rz 8,26).

Słabość, o której mówi Paweł, wyrażona jest tutaj słowem **astneia**, które dosłownie oznacza stan agonalny.

Mamy więc człowieka, który za chwilę umrze, brak mu jakichkolwiek sił, bo ewidentnie uchodzi z niego życie, a Paweł mówi, że gdy Duch napotyka właśnie taki stan w człowieku, to przychodzi mu z pomocą, wspiera go tam, gdzie już prawie nie ma życia.

Pan Bóg zatem nie tylko nas usilnie szuka, ale także znalazłszy nas w stanie agonii, przychodzi nam z pomocą.

Myślę, że wielu z nas bardzo często (jeśli nie stale) doświadczają w swoim życiu takich sytuacji, w których mówi sobie: „Mam już dość, nie mam siły, z tego to już się na pewno nie podniosę, dalej nie pociągnę, więc po prostu poczekam sobie na śmierć”.

Uwaga! Taki moment to jedno z ulubionych miejsc przychodzenia Pana Boga do nas. Czasem mam wrażenie, że On czeka, aż dojdziemy do tak granicznej chwili, do totalnego rozkładu, by dopiero wtedy przyjść nam z pomocą.

Oczywiście nie robi tego, by nam dołożyć cierpień, ale ponieważ On doskonale wie, że kiedy nie jesteśmy jeszcze w stanie agonalnym, gdy nie jest bardzo źle, wręcz tragicznie, to nie ma w nas tej szalonej decyzji, żeby Pana Boga przyjąć w pełni.

Trzymamy się wtedy jeszcze różnych ludzkich zabezpieczeń i własnych pomysłów na to, jak poradzić sobie z tą sytuacją.

Kiedy natomiast wszystko się wali, tracimy wszelkie oparcie, a nasze fundamenty stają się ruiną, to dopiero wtedy budzi się w człowieku radykalna zgoda na Boże działanie w nas.

W moim życiu Bóg bardzo często czeka, aż wreszcie przystanę podierać się innymi rzeczami i w końcu będę w stanie przyjąć Go z całą Jego potęgą. Wtedy On wchodzi jak torpeda i wszystko się zmienia.

I wreszcie trzecia cecha Pana Boga opisana tym razem w Ewangelii. Chodzi oczywiście o słowa Jezusa: „**Ja jestem z wami przez wszystkie dni aż do skończenia świata**”, a w nich słowo „**Jestem**”, które dla mnie jest najpiękniejszym z imion Bożych.

Bóg po raz pierwszy objawił to swoje imię Mojżeszowi, gdy ten spotkał Go na pustyni w płonącym krzewie, co opisuje trzeci rozdział Księgi Wyjścia.

Gdy Mojżesz pyta Boga: „**Gdy pójdę do Żydów i powiem im, że wychodzimy z Egiptu, to oni mnie zapytają, kto mnie posłał. Co mam im powiedzieć? Jaki Bóg mnie posłał? Jaka jest jego cecha? Mam powiedzieć, że przysłał mnie Bóg Wszechmogący albo Bóg, który wszystko potrafi, Bóg od niemożliwych?**”, a On mu się przedstawia i mówi: „**Mojżeszu, powiedz im, że wysłał cię Jestem**”.

Co to znaczy?

Najważniejszą cechą Pana Boga jest to, że jest obecny tam, gdzie my jesteśmy. On nie jest Bogiem „Byłem”, ani Bogiem „Będę”, ale Bogiem „Jestem”.

My często niekiedy błędnie Go szukamy i mówimy: „O, kiedyś to byłem pobożny, chodziłem do kościoła, jeździłem na oazę, a teraz się pogubiłem. Fajnie, by było tak jak kiedyś”.

Nie, to nieprawda! Pan Bóg mówi nam dziś: „Nie ma Mnie w <byłem>”.

Inni z nas zaś twierdzą: „Kiedyś to będzie super. Gdy wszystko pozmienia się w moim życiu i całkowicie się nawrócę, to wtedy będzie dobrze”, na to znów Bóg odpowiada: „Ale Ja też nie jestem w <będę>”.

Moje imię jest **JESTEM**.

Tu, gdzie jesteś, w tej konkretnej sytuacji, w tym, co ci się aktualnie dzieje, tu jestem, nawet jeśli jest to stan totalnej agonii i rozkładu”.

Dla mnie to trzecie imię Boga, które Jezus przypomina słowami: „**Jestem z wami przez wszystkie dni aż do skończenia świata**”, to największy skarb, jaki mamy.

Nie musimy Boga czuć, bo (jak mawiał ojciec Joachim Badeni) Bóg nie jest kielbasą ani dezodorantem, żeby Go czuć. Pan Bóg nie jest od czucia, Pan Bóg jest od wierzenia.

A wiara polega na akcie woli, w którym mówimy: „Nie widzę, nie czuję, nie doświadczam, nie słyszę, ale wierzę, Panie Boże, że jesteś obok mnie i że jesteś ze mną, i że w żadnej sekundzie mojego życia mnie nie opuszczasz”.

Spójrzmy dziś na te trzy imiona Boga wyrażone słowami:

Usiłuje   wspiera   jest.

Dla mnie to są trzy cechy Boskie, w których objawiają się też poszczególne Osoby Trójcy.

„**Usiłuje**” to Bóg Ojciec, który wybiera, ogarnia, prowadzi i nieustannie stara się do nas dotrzeć.

„**Wspiera**” to imię Ducha Świętego, który cały czas przychodzi z pomocą tam, gdzie nie dajemy rady.

A trzecia cecha to oczywiście Jezusowe „**Jestem**”, bo On jest z nami zawsze, wszędzie i nigdy nas nie zostawi.

To jest właśnie Trójca Święta: Usiłuje, Wspiera i Jest.

Tych cech Boga dziś się uchwycimy.

Historia Pwt 4,32-34, 39-40

komentarz ks. P. Śliwińskiego i ks. M. Kowalskiego z książki

"Zaufaj Słowu - JUTRO NIEDZIELA -Rozpoznaj w Nim Boga" rok B, wyd. Stacja 7, Kraków 2020

Starożytni często w ważnych chwilach odwoływali się do niebios i ziemi, przywołując ich na świadków. Mojżesz wzywa swych rodaków, by zapytali „najdawniejszych czasów”.

❖ **TESTAMENT MOJŻESZA**

Mimo że Księga Powtórzonego Prawa należy do Piecioksięgu, to jednak różni się od pozostałych ksiąg. Nie dominuje tu narracja, jak w przypadku Księgi Rodzaju czy Wyjścia. Polska nazwa księgi sugeruje, że mamy do czynienia z powtórzeniem, przypomnieniem i wyjaśnieniem Prawa danego na Synaju. Hebrajska nazwa Księgi – **Debarim** (słowa) wskazuje dokładnie na to, czym ta księga się charakteryzuje: mamy do czynienia wyłącznie z mowami Mojżesza. Księga Powtórzonego Prawa to w istocie mowa pożegnalna i testament Mojżesza pozostawiony Izraelowi w przeddzień wejścia do Ziemi Obiecanej.

❖ **CZTERY MOWY**

Księga składa się z czterech wielkich mów Mojżesza. Usłyszemy dziś fragment pierwszej z nich. Mowa ta jest w całości opowieścią – przypomnieniem dotychczasowej wędrówki ludu, od góry Horeb, przez Kadesz, kraj Moabitów i Ammonitów, aż do podziału Zajordania i osiedlenia się tam trzech pokoleń. W rozdziale czwartym Mojżesz przypomina nakazy Pana z Horebu, ostrzega przed bałwochwalstwem i przypomina wielkość wybrania Izraela.

❖ FINAL PIERWSZEJ MOWY

Usłyszemy finał pierwszej mowy Mojżesza. Przypomniawszy zebranych ich własną historię, nakazuje on teraz sięgnąć głębiej w dzieje świata: „**Zapytaj dawnych czasów, które były przed tobą od dnia, gdy Bóg stworzył na ziemi człowieka**”. W jakim celu? By każdy Izraelita mógł porównać historię swoją i swojego ludu z historią innych narodów i by mógł uprzytomnić sobie, że jest rzeczywiście wybrany przez Boga. Cuda i moc Boża, której doświadczyli, mają ich także przekonać, że Jahwe jest prawdziwym Bogiem. Wierność jego Prawom sprawi, że będą mogli bezpiecznie i szczęśliwie mieszkać w Ziemi Obiecanej.

Najważniejsze cytaty

- ✚ **Poznaj dzisiaj i rozważ w swym sercu, że pan jest Bogiem**
- ✚ **Strzeż Jego praw i nakazów, które ja dziś polecam tobie wypełniać**

BIBLIJNY INSIDER

Dzisiejsze pierwsze czytanie opowiada o szczególnym objawieniu Boga Ojca w historii Izraela

Zapytać najdawniejszych czasów. Bóg jako Stwórca jest Ojcem całego stworzenia. Jeszcze intensywniej doświadcza On jednak swojego ojcostwa, kiedy rodzi Izraela, kiedy spośród innych narodów wybiera sobie na własność jeden lud. W punkcie kulminacyjnym ogłoszenia Prawa Przymierza, które ma miejsce na chwilę przed wejściem do Ziemi Obiecanej, na stepach Moabu, Mojżesz przypomina Izraelowi najważniejszy moment jego historii. Tak jak starożytni często w ważnych chwilach odwoływali się do niebios i ziemi, przywołując ich na świadków, tak też Mojżesz wzywa swych rodaków, by zapytali „najdawniejszych czasów”, czy kiedykolwiek wydarzyły się rzeczy podobne do tych, których świadkiem był Izrael (zob. Jr 2,11-12).

Podwójne narodziny. Pytanie ma charakter retoryczny. Ma sprawić, że cały lud, a wraz z nim także my, odpowiemy spontanicznie: nie, nigdy i do nikogo Bóg nie przemawiał w ten sposób, nigdy do tej pory nie związał swojego losu z losem małego narodu, prowadząc go „**ręką mocną i wyciągniętym ramieniem**” przez „**znaki, cuda i wojny**”.

W momencie, kiedy Izrael opuszcza Egipt, dochodzi do podwójnych narodzin – oni rodzą się jako naród do życia w wolności, a nad nimi rodzi się nowa Boża obecność – Ojciec. Bóg Ojciec bierze odpowiedzialność za swoje dziecko, prowadzi je swoimi drogami, mówi do niego i uczy mądrości.

I czytanie : Pwt 4,32-34, 39-40 (Biblia Tysiąclecia)

(32) Zapytaj no dawnych czasów, które były przed tobą, zaczynając od dnia, w którym Bóg stworzył człowieka na ziemi, [zapytaj] od jednego krańca niebios do drugiego, czy nastąpiło tak wielkie wydarzenie jak to lub czy słyszano od czymś podobnym? (33) Czy słyszał jakiś naród głos Boży z ognia, jak ty słyszałeś, i pozostał żywy? (34) Czy usiłował Bóg przyjść i wybrać sobie jeden naród spośród innych narodów przez doświadczenia, znaki, cuda i wojny, ręką mocną i wyciągniętym ramieniem, dziełami przerażającymi, jak to wszystko, co tobie uczynił Pan, Bóg twój, w Egipcie na twoich oczach?

(39) Poznaj dzisiaj i rozważ w swym sercu, że Pan jest Bogiem, a na niebie wysoko i na ziemi nisko nie ma innego. (40) Strzeż Jego praw i nakazów, które ja dziś polecam tobie pełnić; by dobrze ci się wiodło i twym synom po tobie; byś przedłużył swe dni na ziemi, którą na zawsze daje ci Pan, Bóg twój.

Ojcowie Kościoła komentują czytania biblijne:

➤ List Klemensa do Koryntian

Pan, Bóg potężny

Niechaj więc nasza nadzieja sprawi, by dusze nasze przyłgnęły do Tego, który jest wierny w swych obietnicach i sprawiedliwy w swoich sądach. Ten, kto zabronił kłamstwa, tym bardziej sam nie kłamie. Dla Boga nie ma nic niemożliwego oprócz kłamstwa.

Rozpalmy zatem na nowo naszą wiarę w Niego i pomyślmy, że wszystko jest w zasięgu Jego ręki. Jednym słowem swojego majestatu stworzył wszechświat (Mdr 9, 1) i jednym słowem może go unicestwić. **„Któż Mu powie: co uczyniłeś? Albo któż się oprze sile Jego potęgi?”** (Mdr 12, 12).

Uczyni wszystko, kiedy zechce i jak zechce, a z tego, co postanowił, nic nie przemienie (Mt 5, 18). Wszystko jest dla Niego jawne i nic nie umknie Jego woli. **„Niebiosa bowiem głoszą chwałę Boga, dzieło rąk Jego nieboskłon obwieszcza. Dzień dla dnia głosi opowieść, a noc nocy przekazuje wiadomość. Nie jest to słowo, nie są to mowy, których by dźwięku nie słyszano”** (Ps 18, 2–4).

Jeśli Pan wszystko widzi i wszystko słyszy, lękajmy się Go i porzućmy nieczyste pragnienia złych czynów, by Jego miłosierdzie osłoniło nas przed nadchodzącym sądem. Dokądże moglibyśmy uciec przed Jego potężną ręką? Jakiż świat przyjąłby tego, kto zbiegł przed Bogiem?

Powiada bowiem gdzieś Pismo: **„Dokąd pójdę i gdzie się skryję przed obliczem Twoim? Jeśli wstąpię do nieba. Ty tam jesteś, jeśli ucieknę na krańce ziemi, tam prawica Twoja; jeśli położę się w otchłani, tam jest duch Twój”** (Ps 138, 7–10). Dokądże zatem pójść, dokąd uciec przed tym, który obejmuje cały wszechświat?

Zbliźmy się więc do Pana z duszą świętą, wznosząc ku Niemu ręce czyste i nieskalane. Kochajmy naszego Ojca łaskawego i miłosiernego, który uczynił nas swoim wybranym dziedzictwem.

Tak bowiem jest napisane: **„Kiedy Najwyższy rozgraniczył narody, kiedy rozdzielał synów Adama, wtedy ludom granice wytyczył według liczby aniołów Bożych. Częścią zaś Pana stał się Jakub, Jego wydzielonym dziedzictwem Izrael”** (Pwt 32, 8n).

A w innym miejscu czytamy: **„Oto Pan bierze dla siebie lud spośród ludów, tak jak człowiek bierze pierwociny ze swego klepiska. A z ludu owego wyjdzie święte świętych”**.

➤ Św. Ireneusz

Jest jeden Bóg

Jest jeden Bóg, niestworzony, niewidzialny, stwórca wszystkiego, ponad którym nie masz innego Boga i po którym nie ma innego Boga. Bóg jest rozumnym bytem i dlatego przez Rozum–Logos uczynił to, co stworzył. I duchem jest Bóg i dlatego przez ducha wszystko upiększył.

W ten sposób mówi tenże prorok: „**Przez słowo Pana stały się niebiosy i przez Jego ducha wszelka Jego moc**” (Ps 32, 6). Tak więc, skoro Słowo umacnia, to jest tworzy rzeczy cielesne i obdarza istnieniem, a duch porządkuje różnorodność mocy, słusznie Słowem nazywa się Syna, a Duch porządkuje różnorodność mocy, słusznie Słowem nazywa się Syna a Duchą Mądrością Bożą.

Słusznie także Paweł, Jego apostoł, mówi: „**Jeden jest Bóg, Ojciec, ponad wszystkim, przez wszystkich i we wszystkich**” (Ef 4, 6).

Ponad wszystkim bowiem jest Ojciec, przez wszystkich zaś Słowo – przez Nie wszystko się stało od Ojca, we wszystkim zaś Duch, który woła *Abba* Ojciec i który kształtuje człowieka na podobieństwo Boże.

Tak więc Duch ukazuje Słowo i dlatego [prorok] zwiastował Syna Bożego, Słowo zaś, to jest Logos, kieruje Duchem i dlatego On sam jest tłumaczem Proroków i prowadzi człowieka do Ojca.

➤ **Pseudo–Dionizy Areopagita**

Nieograniczona wielkość Boga

Bóg nazwany jest „wielkim” z racji Jemu tylko właściwej wielkości. Bóg udziela się wszystkiemu, co wielkie, przepenia wielkość i rozciąga się poza wszelką wielkością, obejmuje każde miejsce, przewyższa każdą liczbę, przekracza każdą nieskończoność.

Nazywa się Go wielkim dla Jego przekraczającej wszelką miarę pełni, wielkich dzieł i darów wypływających z Niego, które, choć wszystko w nich uczestniczy – w strumieniu nieograniczonej szczodrobliwości – pozostają zupełnie niezubożone, tak samo wypełnione i nie zmniejszają się przez uczestnictwo w nich, lecz przeciwnie – rozlewają się z jeszcze większą siłą.

Ta wielkość jest bezmierna, niedająca się z niczym porównać i przewyższa wszystko z powodu nieograniczonego i nieskończone bogatego potopu swego niepojętego majestatu.